

متن گزارش آژانس بین المللی انرژی اتمی درباره برنامه هسته ای ایران

A) مقدمه:

1- این گزارش از سوی مدیر کل آژانس هسته ای، خطاب به شورای حکام و به موازات آن شورای امنیت نوشته شده و درباره اجرای توافقنامه پادمان های ان پی تی و مفاد قطعنامه های شورای امنیت در جمهوری اسلامی ایران است.

2- شورای امنیت تأیید کرده مراحلی که شورای حکام در قطعنامه خود آورده است برای ایران، الزام آور هستند. مفاد قطعنامه های مذکور شورای امنیت بر پایه فصل هفتم منشور سازمان ملل اتخاذ شده اند و بنا به شرایط آن قطعنامه ها الزامی هستند.

3- آژانس به استناد «توافقنامه ارتباطی» خود با سازمان ملل متحد ملزم است با شورای امنیت همکاری کند تا وظیفه شورای امنیت مبنی بر حفظ صلح و امنیت بین المللی یا بازگرداندن آن، محقق شود. همه اعضای سازمان ملل موافقت می کنند تا تصمیمات شورای امنیت را پذیرفته و آنها را اجرا کنند و در این زمینه کارهایی را که با تعهداتشان به منشور سازمان ملل سازگار هستند، انجام دهند.

4- جناب دکتر فریدون عباسی، معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، در نامه ای به تاریخ 26 ماه می 2011 به مدیر کل سازمان انرژی اطلاع داد که ایران آمادگی دارد پس از اعلانیه ای از سوی آژانس که بیان کند برنامه کاری مورد نظر این آژانس (INFCIRC/711) به صورت کامل اجرا شده است و آژانس از این پس، پادمان ها را طبق روال معمول به اجرا خواهد گذارد، پرسش های آژانس درباره فعالیت های هسته ای ایران را دریافت دارد.

مدیر کل در پاسخ این نامه، مورخ سوم ژوئن 2011 به دکتر عباسی اطلاع داد که آژانس با در نظر گرفتن نگرانی هایی که در مورد جنبه های نظامی برنامه هسته ای ایران وجود دارد، نه

در جایگاهی است که چنین اعلانیه‌ای منشر کند و نه می‌تواند پادمان‌ها را طبق روال معمول در ایران اجرا کند.

در تاریخ 19 سپتامبر 2011، مدیر کل آژانس، در دیدار با دکتر عباسی در وین، درباره موضوعات مربوط به اجرای توافقنامه‌های پادمان و تعهدات دیگر به بحث و تبادل نظر پرداخت. آژانس در نامه‌ای به تاریخ سی‌ام سپتامبر 2011، بار دیگر ایران را به همکاری با آژانس در مورد مناقشات مهمی که درباره جنبه‌های نظامی احتمالی برنامه هسته‌ای ایران وجود دارد، دعوت کرده و از ایران خواست کارهای لازم را برای حل و فصل این مناقشات انجام دهد.

در نامه‌ای به تاریخ سی‌ام اکتبر 2011، دکتر عباسی به گفت‌وگوهای پیشین خود با مدیر کل آژانس اشاره کرده و تمایل ایران را برای از میان بردن ابهام‌های احتمالی ابراز و پیشنهاد کرد معاون مدیر کل آژانس در امور پادمانی، باید برای بحث و تبادل نظر از ایران دیدن کند. مدیر کل در پاسخ به این نامه، مورخ دوم نوامبر 2011 آمادگی خود را برای فرستادن معاون مدیر کل آژانس در امور پادمانی برای بحث درباره موضوعات مشخص شده در گزارش آتی وی به شورای حکام، اعلام کرد.

5- این گزارش پیشرفت‌های حاصل شده از زمان گزارش آخر و همچنین موضوعات قدیمی‌تر (GOV/2011/54, 2 september 2011) را بررسی می‌کند.

این گزارش همچنین در راستای اظهارات آغازین مدیر کل آژانس در نشست شورای حکام به تاریخ دوازدهم سپتامبر 2011 شامل ضمیمه‌ای است که مبنای دغدغه‌های آژانس در مورد جنبه‌های نظامی احتمالی برنامه هسته‌ای ایران را با شرح و تفصیل بیشتری بیان می‌کند. همچنین بر ناحیه‌هایی تمرکز می‌کند که ایران تعهدات الزام‌آور خود را به طور کامل محقق نکرده است، چرا که برای اطمینان بین‌المللی از ماهیت کاملاً صلح

آمیز برنامه‌های هسته‌ای ایران تحقق کامل این تعهدات لازم است.

تأسیساتی که بر پایه توافقنامه پادمان «ان.پی.تی» اعلام شده است

6- بر پایه توافقنامه پادمان «ان.پی.تی» ایران به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اعلام کرده است که پانزده تأسیسات هسته‌ای و 9 سایت خارج از تأسیسات دارد که در آنجا به طور عادی مواد هسته‌ای به کار برده می‌شود.

با وجود آنکه فعالیت‌های هسته‌ای که توسط ایران در برخی تأسیسات هسته‌ای انجام می‌شود، بر خلاف قطعنامه‌های شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و شورای امنیت سازمان ملل است، همان‌گونه که در زیر می‌آید، آژانس اجرای پادمان «ان.پی.تی» را در این تأسیسات و سایت‌های خارج از تأسیسات را که در آنجا مواد هسته‌ای نگهداری می‌شود، به اجرا گذاشته است.

C فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی

7- بر خلاف قطعنامه‌های مربوط به شورای حکام و شورای امنیت، ایران فعالیت‌های مربوط به غنی‌سازی در تأسیسات اعلام شده خود و همه تأسیساتی که تحت پادمان آژانس قرار دارد را تعلیق نکرده است.

c1- نطنز: سایت غنی‌سازی اورانیوم و سایت غنی‌سازی سوخت پیلوت

8- سایت غنی‌سازی سوخت: دو سالن آبشار در سایت غنی‌سازی سوخت وجود دارد:

سالن تولید A و سالن تولید B

9- در دوم نوامبر سال 2011، 54 آبشار در سه واحد از هشت واحد در سالن تولید A نصب شده است. 37 آبشار از آنها که

توسط ایران اعلام شده، با هگزامتالوراید اورانیوم تغذیه شده است؛ جایی که در جلوی هر آبشار نصب شده 164 سانتریفیوژ دارد. ایران به تازگی پانزده آبشار خود را اصلاح کرده است تا هر کدام از آنها شامل 174 سانتریفیوژ باشد. تا این تاریخ، همه سانتریفیوژهای نصب شده از نوع دستگاه‌های IR-1 است. از دوم نوامبر 2011، کار نصب در پنج واحد باقی مانده در حال انجام است، ولی هیچ سانتریفیوژی نصب نشده است و هیچ فعالیت نصب در سالن تولید B وجود ندارد.

10- بین پانزدهم اکتبر و هشتم نوامبر سال 2011، آژانس راستی آزمایی اقلام فیزیکی را در سایت غنی سازی هسته‌ای انجام داده است که نتایج آژانس در حال حاضر در حال ارزیابی است.

11- برآورد می‌شود که بین 18 اکتبر 2010 و 1 نوامبر 2011 ایران حدود 1787 کیلوگرم اوانیوم هگزامتالوراید با درصد غنای پایین تولید کرده است که مجموع تولید هگزامتالوراید اورانیوم با درصد غنای پایین از ابتدای عملیات تولید در فوریه سال 2007 تا کنون به 4922 رسیده است. مواد هسته‌ای در سایت غنی سازی سوخت همچنین در همه آبشارهای نصب شده خود تزریق و سایت‌های تخلیه تحت بازرسی و نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قرار دارد. پیامدها برای پادمان‌ها با شکسته شدن مهر و موم‌ها در تزریق سوخت، توسط آژانس ارزیابی شده و پس از تکمیل ارزیابی خود درباره راستی آزمایی اقلام فیزیکی اعلام می‌شود.

12- بر پایه نتایج تحلیل نمونه‌های زیست محیطی که در سایت غنی سازی سوخت و دیگر فعالیت‌های راست آزمایی از فوریه 2007 گرفته شده، آژانس به این نتیجه رسیده است که تأسیسات همان گونه کار می‌کنند که ایران در پرسشنامه اطلاعات طراحی اعلام کرده است.

13- تأسیسات غنی‌سازی سوخت آزمایشی: (PFEP) تأسیسات غنی‌سازی سوخت آزمایشی» تأسیساتی است که در مباحث تحقیق و توسعه (R&D) و همچنین تولید اورانیوم آزمایشی با غنای پایین (LEU) مورد استفاده قرار می‌گیرد و برای نخستین بار در ماه اکتبر سال 2003 عملیاتی شد. این نوع تأسیسات دارای یک دالان متشکل از شش آبشار است؛ این محفظه به دو بخش تقسیم شده است: بخش نخست به تولید اورانیوم با غنای پایین تا حد «اورانیوم 235» 20 درصد (آبشارهای 1 و 6) و بخش دوم به تحقیق و توسعه اختصاص داده شده است.

14- ایران در بخش تولید، در تاریخ نهم فوریه 2010، برای نخستین بار «یو اف 6» را وارد آبشار شماره 1 کرد تا بنا به اعلام خود «یو اف 6» غنی شده تا حد «اورانیوم 235» با غنای 20 درصد را تولید و از آن در تولید سوخت برای «رآکتور تحقیقاتی تهران (TRR)» استفاده کند. ایران از سیزدهم ژوئیه 2010 تا کنون «یو اف 6» با غنای کم را وارد آبشارهای متصل به هم (آبشارهای 1 تا 6) کرده است؛ هر کدام از این آبشارها از 164 سانتریفیوژ IR-1 تشکیل شده است.

15- آژانس بین تاریخ 13 تا 29 سپتامبر 2011 یک مرتبه به منظور «راستی‌آزمایی اقلام فیزیکی (PIV)» از «تأسیسات غنی‌سازی سوخت آزمایشی» بازدید و تأیید کرد که روند [غنی‌سازی] در نهم فوریه 2010 آغاز شده و در تاریخ 13 سپتامبر 2011، میزان 720/8 کیلوگرم «یو اف 6» غنی‌شده وارد آبشار(های) بخش تولید شده و 73/7 کیلوگرم «یو اف 6» غنی‌شده تا «اورانیوم 235» 20 درصد تولید شده است. آژانس همچنان به ارزیابی نتایج «راستی‌آزمایی اقلام فیزیکی» تأسیسات ادامه می‌دهد. ایران برآورد کرده که بین چهاردهم سپتامبر 2011 تا 28 اکتبر 2011، در «تأسیسات غنی‌سازی اورانیوم» میزان 44/7 کیلوگرم «یو اف

6» غنی‌شده وارد دو آبشار متصل به هم شده و تقریباً 6 کیلوگرم «یو اف 6» غنی‌شده تا «اورانیوم 235» 20 درصد تولید شده است.

16- نتایج اولیه «راستی‌آزمایی اقلام فیزیکی» حاکی از پیشرفت در سیستم وزن کردن اپراتورهاست. زمانی که ارزیابی نتایج «راستی‌آزمایی اقلام فیزیکی» به پایان برسد، آژانس قادر به تشخیص این موضوع خواهد بود که آیا شیوه‌های اپراتور برای نمونه‌گیری بهتر باعث اندازه‌گیری دقیق‌تر میزان غنی‌سازی «اورانیوم 235» شده است یا خیر.

17- ایران در تاریخ 22 اکتبر 2011 در بخش «تحقیق و توسعه» 164 سانترفیوژ IR-2m را در آبشار شماره 5 نصب کرده بود؛ همه این سانترفیوژها تحت خلأ بودند؛ همچنین 66 سانترفیوژ IR-4 نیز در آبشار شماره 4 قرار داشت که به هیچ کدام از آنها «یو اف 6» تزریق نشده بود.

ایران در آبشارهای 2 و 3، «یو اف 6» طبیعی را به آبشارهای تک‌ماشین، 10-ماشینی و 20-ماشینی سانترفیوژهای IR-1، IR-2m و IR-4 تزریق کرده است.

18- بین تاریخ 21 آگوست 2011 تا 28 اکتبر 2011 در کل تقریباً 59/8 کیلوگرم «یو اف 6» طبیعی به سانترفیوژهای بخش «تحقیق و توسعه» تزریق شد؛ اما هیچ مقداری از اورانیوم با غنای کم به عنوان محصول استخراج نشد؛ بلکه در پایان روند، مقدار تولید شده دوباره ترکیب می‌شد.

19- با توجه به نتایج تحلیل نمونه‌های محیطی از «تأسیسات غنی‌سازی سوخت آزمایشی» و سایر بازدیدهای راستی‌آزمایی، آژانس به این نتیجه رسیده که فعالیت‌های این تأسیسات مطابق با گفته‌های ایران در «پرسشنامه اطلاعات طراحی (DIQ)» بوده است.

20- در سپتامبر 2009، ایران آژانس را از ساخت تأسیسات غنی‌سازی سوخت فوردو (FFEP) که نزدیک شهر قم واقع است باخبر ساخت. ایران در پرسشنامه اطلاعات طراحی به تاریخ دهم اکتبر 2009 عنوان کرد که هدف از این تأسیسات تولید اورانیوم هگزا فلوریدی (UF6) است که تا بیش از 5 درصد U-235 غنی شده باشد، و اینکه این تأسیسات ساخته شده تا 16 آبشار و تعداد تقریبی 3000 سانتریفوژ را در خود جای دهد.

21- در سپتامبر 2010، ایران نسخه اصلاح شده دیگری از پرسشنامه اطلاعات طراحی به آژانس ارائه داد که در آن هدف از تأسیسات غنی‌سازی سوخت فوردو این بود که در آن پژوهش و توسعه صورت بگیرد و همچنین اورانیوم هگزا فلوریدی (UF6) است که تا بیش از 5 درصد U-235 غنی شده باشد تولید شود.

22- همان‌طور که پیشتر اشاره کردیم، ایران در ژوئن 2011، نسخه اصلاح شده دیگری از پرسشنامه اطلاعات طراحی در اختیار آژانس گذاشت که در آن هدف از تأسیسات غنی‌سازی سوخت فوردو را تولید اورانیوم هگزا فلوریدی (UF6) است که تا بیش از 20 درصد U-235 غنی شده باشد و همچنین پژوهش و توسعه عنوان کرده بود. ایران به اطلاع آژانس رسانده بود که این تولید در ابتدا با دو مجموعه از دو آبشاری به هم متصل صورت می‌گیرد و هر کدام از این آبشاری‌ها مشتمل بر 174 سانتریفوژ است. در گزارش آمده بود که ایران تصمیم گرفته ظرفیت (تولید) خود را سه برابر کند و پس از آن تولید سوخت 20 درصدی در نطنز را متوقف خواهد کرد.

23- در 17 اکتبر 2011، ایران، همانطور که در نامه تاریخ یازدهم اکتبر 2011 خود به آژانس هم پیش‌بینی کرده بود، یک سیلندر بزرگ حاوی اورانیوم غنی شده با درجه پایین به شکل UF_6 (اورانیوم هگزا فلوریدی) و یک سیلندر کوچک حاوی اورانیوم ضعیف شده (DU) را به شکل اورانیوم هگزا فلوریدی از تأسیسات غنی‌سازی نطنز به تأسیسات غنی‌سازی فوردو انتقال داده است.

بنا به گفته‌های ایران، اورانیوم غنی شده با درجه پایین برای تغذیه و اورانیوم ضعیف شده برای اثرناپذیری خط مورد استفاده قرار می‌گیرد. در 24 اکتبر 2011، آژانس مهر سیلندر حاوی اورانیوم ضعیف شده را باز کرد و سیلندر در ایستگاه تغذیه ثابت شد. به درخواست ایران، آژانس مهر سیلندر دارای اورانیوم غنی شده با درجه پایین را هم در تاریخ هشتم نوامبر 2011 باز خواهد کرد و این سیلندر هم در ایستگاه تغذیه ثابت می‌شود.

24- آژانس در بازرسی که در تاریخ 23 و 24 اکتبر 2011 صورت داد، تأیید کرد که ایران تمامی 174 سانتریفوژ را در هر دو آبشاری نصب کرده است، هیچ کدام از آبشاری‌ها به خطوط خنک کننده و برق متصل نشده و 64 سانتریفوژ هم در آبشاری سوم نصب شده است. تا به امروز همه سانتریفوژهای نصب شده ماشین‌های IR-1 هستند. ایران به اطلاع آژانس رساند که تأمین کننده اصلی برق به تأسیسات متصل شده است و هیچ سانتریفوژی در بخش طراحی شده برای پژوهش و توسعه نصب نشده است.

25- آژانس همچنان خبر از ساخت تأسیسات غنی‌سازی فوردو، بنا بر آخرین پرسشنامه اطلاعات طراحی که ایران ارائه کرده، می‌دهد. همان گونه که پیشتر هم آمد، با اینکه ایران در مورد زمان‌بندی اولیه تصمیم خود مبنی بر ساخت تأسیسات غنی‌سازی فوردو در تأسیسات دفاعی کنونی و شرایط مربوط به آن شفاف‌سازی کرده است، باز هم لازم است که درباره این تأسیسات اطلاعات بیشتری در اختیار ما بگذارد.

26- نتیجه تحلیل نمونه‌های محیطی گرفته شده در تأسیسات غنی‌سازی فوردو تا 27 آوریل 2011 نشان از صورت گرفتن غنی‌سازی اورانیوم نداشت.

27- آژانس هنوز منتظر پاسخ اساسی ایران به درخواست‌های این سازمان درباره ارایه اطلاعات بیشتر از ساخت ده مرکز غنی‌سازی اورانیوم است که بنا بر اعلام ایران مکان پنج عدد از آنها قطعی و ساخت یکی از آنها قرار بود پایان سال 89 یا آغاز سال 90 آغاز شود. در اوت 2011 به نقل از دکتر عباسی گزارش شد که ایران تا دو سال آتی، نیازی به ساخت تأسیسات جدید غنی‌سازی نخواهد داشت. ایران تاکنون اطلاعات درخواست شده نامه مورخ 18 اوت 2010 آژانس در رابطه با اعلام دارا بودن فناوری غنی‌سازی لیزری را در اختیار آژانس قرار نداده است. به علت همکاری ناکافی ایران بر سر مسائل مطرح شده، امکان بررسی و گزارش کامل این مسائل برای آژانس امکان ناپذیر است.

28- پیرو قطعنامه‌های مرتبط شورای حکام و شورای امنیت، ایران ملزم به تعلیق فعالیتهای بازفرآوری خود شامل تحقیق و توسعه است. ایران در نامه‌ای خطاب به آژانس مورخ پانزدهم فوریه 2008 عنوان کرد که ایران فعالیتهای بازفرآوری انجام نمی‌دهد. آژانس در همین زمینه به نظارت بر استفاده از محفظه‌های رادیواکتیو در راکتور تحقیقاتی تهران و تأسیسات تولید مولیبدنوم، ید و ایزوتوپ پرتوزا گاز گزنون ادامه داده است.

آژانس در پانزدهم اکتبر 2011 اقدام به بازرسی و راست‌آزمایی اطلاعات طراحی در راکتور تحقیقاتی تهران و در شانزدهم اکتبر 2011 اقدام به راست‌آزمایی اطلاعات طراحی و تأسیسات تولید مولیبدنوم، ید و ایزوتوپ پرتوزا گاز گزنون

کرد. آژانس تنها با دسترسی به تأسیسات مذکور است که می‌تواند تأیید کند در ایران هیچ نوع فعالیت بازفرآوری در حال اجرا نیست.

۲۹- ایران بر خلاف قطعنامه‌های شورای حکام و شورای امنیت، فعالیت‌های خود در زمینه تمام پروژه‌های مربوط به آب سنگین، از جمله ساخت راکتور تحقیقاتی تعدیل شده با آب سنگین - راکتور تحقیقات هسته‌ای (راکتور IR40) - خود را که مشمول پادمان‌های آژانس است، به حالت تعلیق درنیاورده است.

۳۰- در تاریخ هفدهم اکتبر ۲۰۱۱، آژانس اقدام به راستی‌آزمایی اطلاعات طراحی در راکتور IR40 اراک کرد و مشاهده نمود که ساخت این تأسیسات همچنان ادامه داشت و خنک‌کننده‌های مبدل‌های حرارتی آن نصب شده بودند. بنا به اعلام ایران، مقرر شده است راکتور IR40 تا آخر سال ۲۰۱۳ آغاز شود.

۳۱- آژانس، از زمان بازدید خود از تأسیسات تولید آب سنگین در تاریخ هفدهم سپتامبر ۲۰۱۱، در نامه‌ای به ایران به تاریخ بیستم اکتبر ۲۰۱۱، خواستار دسترسی بیشتر به تأسیسات تولید آب سنگین شد. آژانس همچنان در انتظار دریافت پاسخ آن نامه است و دوباره برای نظارت بر وضعیت این تأسیسات، به تصاویر ماهواره‌ای متکی است.

بنا بر آخرین تصاویر رسیده از این تأسیسات، گویا این تأسیسات همچنان به فعالیت خود ادامه می‌دهد. تا امروز، ایران به آژانس اجازه دسترسی به آب سنگین ذخیره شده در تأسیسات تبدیل اورانیوم (UCF) جهت نمونه برداری از آن را نداده است.

F-تبدیل اورانیوم و تولید سوخت

۳۲- با آنکه ایران متعهد است تمامی فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی اورانیوم و پروژه‌های مرتبط با آب سنگین خود را تعلیق نماید، اما این کشور فعالیت‌هایی در تأسیسات تبدیل اورانیوم (UCF) و کارخانه تولید سوخت (FMP) در اصفهان انجام

می‌دهد که این تعهدات را نادیده می‌گیرند؛ اگر چه هر دوی این تاسیسات تحت پادمان آژانس قرار دارند.

۳۳- تاسیسات تبدیل اورانیوم: آژانس در ۱۸ اکتبر ۲۰۱۱، مبادرت به انجام راست آزمایشی اطلاعات ساخت و ساز در تاسیسات تبدیل اورانیوم کرد و متوجه شد نصب تجهیزات فراوری برای تبدیل UF6 غنی شده تا ۲۰٪ از U-235 به U308 هنوز به اتمام نرسیده است. در خلال این فرایند راست آزمایشی، ایران به آژانس اطلاع داد که آزمون‌های اولیه این خط تبدیل که در ابتدا قرار شده بود در ۶ سپتامبر ۲۰۱۱ آغاز به کار کند، به تعویق افتاده است و قرار نیست در آن از مواد هسته‌ای استفاده شود.

۳۴- همانطور که پیشتر گزارش شده بود، ایران در ماه ژوئیه سال ۲۰۱۱ به آژانس اطلاع داد که فعالیت‌های تحقیق و توسعه را در تاسیسات تبدیل اورانیوم برای تبدیل هگزا فلورید اورانیوم غنی شده تا سطح ۵ درصد اورانیوم ۲۳۵- به دی اکسید اورانیوم آغاز خواهد کرد. در طول روند راستی آزمایشی اطلاعات طراحی مذکور، ایران به آژانس اطلاع داد که ۶,۸ کیلوگرم از اورانیوم تهی شده به شکل هگزا فلورید اورانیوم فراوری شده است و اینکه ایران ۱۱۳ کیلوگرم اورانیوم به شکل دی اکسید اورانیوم تولید کرده است که با مشخصات مربوط به آن تطابق دارد. بنا به اعلام ایران، این دی اکسید اورانیوم به مرکز تولید سوخت برای تولید قرص‌های سوختی آزمایشی فرستاده شده است. ایران همچنین استفاده از هگزا فلورید اورانیوم غنی شده تا سطح ۳,۳۴ درصد اورانیوم-۲۳۵ را برای تولید دی اکسید اورانیوم آغاز کرده است. در طول راستی آزمایشی اطلاعات، ایران اطلاعات بیشتری را در اختیار آژانس قرار داد مبنی بر اینکه این دی اکسید اورانیوم نیز به مرکز تولید سوخت فرستاده خواهد شد تا قرص‌های سوختی تولید شود، که بعداً به راکتور تحقیقاتی

تهران برای انجام "مطالعات آزمایشی اجرایی" فرستاده خواهد شد.

۳۵- در نامه‌ای به تاریخ ۴ اکتبر ۲۰۱۱، ایران به آژانس اطلاع داد که تولید هگزا فلورید اورانیوم طبیعی خود را، که مستلزم استفاده از سنگ اورانیوم تغلیظ شده تولید شده در نیروگاه تولید اورانیوم بندرعباس بود و در اصل قرار بود در ۲۳ اکتبر ۲۰۱۱ مجدداً آغاز شود را به تعویق انداخته است. ایران در نامه‌ای به تاریخ ۱۱ اکتبر ۲۰۱۱ به آژانس اطلاع داد که از تاریخ ۱۱ نوامبر ۲۰۱۱ قصد دارد از سنگ اورانیوم تغلیظ شده تولید شده در مرکز تولید اورانیوم بندرعباس برای تولید اورانیوم طبیعی به شکل دی اکسید اورانیوم استفاده کند. آژانس در خلال راست آزمایی اطلاعات طراحی در تاریخ ۱۸ اکتبر ۲۰۱۱، آژانس از این سنگ اورانیوم تغلیظ شده نمونه برداری کرد. در طول روند راستی آزمایی اطلاعات طراحی مشابه، ایران به آژانس اطلاع داد که از ۲۳ ژوئیه ۲۰۱۱ مقدار ۹۵۸,۷ کیلوگرم از اورانیوم را به شکل سنگ اورانیوم تغلیظ شده را وارد این فرایند کرده و حدود ۱۸۵,۶ کیلوگرم اورانیوم طبیعی به شکل دی اکسید اورانیوم تولید کرده است و بعلاوه نشان داد که مقداری از این محصول دوباره وارد فرآیند تولید شده است. در نامه‌ای به تاریخ ۸ اکتبر ۲۰۱۱، ایران به آژانس اطلاع داد که حدود یک کیلوگرم از این دی اکسید اورانیوم را به بخش تحقیق و توسعه مرکز تولید سوخت انتقال داده است تا "فعالیت‌های تحقیقاتی و تولید قرص [سوختی] انجام شود."

۳۶- تأسیسات تولید سوخت: همانطور که پیشتر گزارش شده بود، در یک پرسشنامه اطلاعات طراحی برای مرکز تولید سوخت به تاریخ ۳۱ مه ۲۰۱۱، ایران به آژانس اطلاع داد که یک میله سوختی جدید از دی اکسید اورانیوم طبیعی تولید شده در مرکز تولید سوخت به راکتور تحقیقاتی تهران برای انجام تحلیل تابش و پس از تابش منتقل خواهد شد. در تاریخ ۱۵ اکتبر

۲۰۱۱، آژانس یک بازرسی و یک راستی آزمایی اطلاعات طراحی در راکتور تحقیقاتی تهران انجام داد و تأیید کرد که در تاریخ ۲۳ آگوست ۲۰۱۱، ایران تابش دادن یک نمونه اولیه میله سوختی شامل دی اکسید اورانیوم طبیعی را که در مرکز تولید سوخت تولید شده بود، آغاز کرده است. در نامه ای به تاریخ ۳۰ آگوست ۲۰۱۱، ایران به آژانس اطلاع داد که "در حال حاضر" هیچ طرحی برای انجام هیچ گونه آزمایش تخریبی روی میله سوختی ندارد و تنها آزمایش غیرتخریبی در راکتور تحقیقاتی تهران انجام خواهد شد.

۳۷- در تاریخ ۲۲ اکتبر ۲۰۱۱، آژانس بازرسی و راستی آزمایی اطلاعات طراحی در مرکز تولید سوخت انجام داد و تأیید کرد که ایران نصب برخی تجهیزات برای تولید سوخت برای راکتور تحقیقاتی تهران را آغاز کرده است. در طول روند بازرسی، آژانس ۵ صفحه سوختی شامل U308 طبیعی را که در لابراتوار تحقیق و توسعه در مرکز تولید سوخت برای اهداف آزمایشی تولید شده است، مورد راستی آزمایی قرار داد.

ابعاد نظامی احتمالی:

38- گزارش های سابق توسط مدیر کل آژانس بین المللی انرژی اتمی موضوعات برجسته ای را در ارتباط با ابعاد نظامی احتمالی برنامه هسته ای ایران و اقدامات مورد نیاز برای حل آنها را مشخص می کند. از سال 2002 آژانس به طور فزاینده ای درباره وجود احتمالی فعالیت های مرتبط هسته ای اشکار نشده که در برگیرنده سازمان های مرتبط نظامی از جمله فعالیت های مربوط به توسعه کلاهک هسته ای برای موشک، نگران است که در این زمینه آژانس به طور مرتب اطلاعات جدیدی دریافت می کند.

39- شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی از ایران خواسته است تا در چند موقعیت با آژانس برای حل موضوعات برجسته تعامل کند تا وجود ابعاد نظامی محتمل در برنامه هسته ای ایران مستثنی شود. در قطعنامه 1929 (2010)، شورای

امنیت بار دیگر بر تعهدات ایران که از سوی شورای حکام بر اساس قطعنامه های GOV/2006/14 و GOV/2009/82 تاکید شده است بر همکاری کامل ایران با آژانس درباره تمامی موضوعات برحسته به ویژه آنهایی که باعث افزایش نگرانی ها درباره ابعاد نظامی احتمالی برنامه هسته ای ایران است تاکید دارد که این موضوع شامل دسترسی بدون تاخیر به تمامی سایت ها، تجهیزات، اشخاص و استاد مورد درخواست آژانس است، می شود. از آگوست 2008، ایران با آژانس درباره این موضوع تعامل نکرده است.

40-مدیر کل، در سخنان خود در آغاز به کار شورای حکام در 12 سپتامبر 2011، اعلام کرد که در آینده نزدیک امیدوار است که با جزئیات بیشتر اساس نگرانی های آژانس که تمامی کشورهای عضو به طور کامل مطلع شوند را مشخص کند. در راستای این بیانیه، ضمیمه این گزارش تحلیل جز به جزء درباره اطلاعات فراهم شده برای آژانس تا این تاریخ را ایجاد کرده است که نگرانی ها درباره ابعاد نظامی احتمالی برنامه هسته ای ایران را افزایش می دهد.

41-تحلیل به خودی خود بر اساس رویکردی ساختاری و سازماندهی شده به تحلیل اطلاعاتی است که آژانس از آن در برآورد اجرای پادمان ها در تمامی زمینه ها با توافقنامه های پادمان های جامعه استفاده کرده است.

۴۲-اطلاعات مشخص شده در قسمت ضمیمه که مبنای تحلیلها و نگرانی های آژانس را تشکیل می دهد، در کل، از نظر آژانس موثق ارزیابی می شود. این اطلاعات از منابع مختلف و گوناگونی به دست آمده است؛ اعم از چندین کشور عضو آژانس، تلاش های خود آژانس و اطلاعاتی که خود ایران فراهم آورده است. این اطلاعات از لحاظ محتوای فنی، افراد و سازمان های دخیل و چارچوب های زمانی غیر متناقض هستند.

۴۳-اطلاعات مورد نظر نشان می دهد که ایران به انجام فعالیتهای زیرمرتبط با ساخت تجهیزات سلاح های هسته ای اقدام کرده است:

-تلاش هایی، گاهها موفقیت آمیز برای تهیه کردن تجهیزات و مواد مرتبط با سلاح‌های هسته‌ای و تجهیزات دو منظوره، از سوی افراد و سازمان‌های مرتبط با دستگاه‌های نظامی (ضمیمه، بخش‌های c1 و c2)

-تلاش‌هایی در جهت ایجاد مسیرهایی اعلام نشده، برای تولید مواد هسته‌ای (ضمیمه، بخش c3)

-کسب اطلاعات و مستندات مربوط به ساخت سلاح‌های هسته‌ای از طریق یک شبکه زیرزمینی تامین اطلاعات هسته‌ای (ضمیمه، بخش c4)؛ و فعالیت در مورد تدوین یک طرح بومی سلاح هسته‌ای، شامل آزمون ... (ضمیمه، بخش c.5-c.12)

۴۴- در حالی که پاره‌ای از فعالیت‌های مشخص شده در قسمت ضمیمه، کاربردهای غیر نظامی و همچنین نظامی دارند، سایر فعالیت‌های مشخص شده در این قسمت به طور خاص به سلاح‌های هسته‌ای مربوط می‌شوند.

۴۵- اطلاعات به دست آمده حاکی از آن هستند که فعالیت‌های فوق‌الذکر قبل از سال ۲۰۰۳، در قالب برنامه‌ای ساختار یافته انجام می‌شدند. همچنین قرائنی وجود دارند که نشان می‌دهند فعالیت‌های مربوط به ساخت یک بمب انفجار هسته‌ای تا سال ۲۰۰۳ ادامه داشته و ممکن است هنوز هم تداوم داشته باشند.

H- اطلاعات ساخت و ساز

۴۶- کد اصلاح شده ۳,۱ " بخش عمومی ترتیبات فرعی توافقنامه پادمان ایران" تصریح می‌کند که اطلاعات ساخت و ساز تاسیسات جدید، باید به محض تصمیم به ساخت تاسیسات جدید یا صدور اجازه ساخت آنها، هر کدام که زودتر رخ دهد، به آژانس تقدیم گردد. قانون اصلاحی ۳,۱ همچنین شرایط مربوط به تقدیم اطلاعات کامل‌تر طراحی به آژانس را در هنگامی که طرح مورد

نظر هر یک از مراحل اولیه تعریف پروژه، طراحی اولیه، ساخت و عملیاتی کردن را می‌گذراند، فراهم می‌کند. ایران همچنان تنها کشوری با فعالیتهای چشمگیر هسته‌ای است که آژانس اقدام به اجرای یک توافقنامه پادمانی جامع در آن کرده است، امامفاد قانون اصلاحی ۳,۱ را اجرا نمی‌کند. آژانس همچنان منتظر دریافت پاسخی از سوی ایران برای به روز کردن اطلاعات طراحی خود در مورد راکتور IR40 است؛ ضمن اینکه آژانس همچنان در جستجوی اطلاعات بیشتری در مورد اظهاراتی است که این کشور در مورد طرح خود مبنی بر ساخت تاسیسات جدید غنی سازی اورانیوم و طراحی راکتوری مشابه با "راکتور تحقیقاتی تهران" مطرح کرده است.

۴۷- چنانکه پیشتر نیز گزارش شد، پاسخ ایران به درخواستهایی که آژانس از این کشور برای تایید اظهارات خود در مورد قصدش برای ساخت تجهیزات جدید هسته‌ای یا فراهم آوردن اطلاعات بیشتر در مورد آن این بوده که این کشور اطلاعات مورد نیاز را بدون اینکه نیازی به الزامات کد اصلاح شده ۳,۱ "بخش عمومی ترتیبات فرعی توافقنامه پادمان ایران" باشد، در "زمان مقرر" در اختیار آژانس قرار خواهد داد.

اپروتکل الحاقی

۴۸- ایران علی‌رغم قطعنامه‌های شورای حکام و شورای امنیت، پروتکل الحاقی آژانس را اجرا نمی‌کند. اگر ایران همکاری لازم را با آژانس که اجرای پروتکل الحاقی نیز جزو آن است انجام ندهد (و تا وقتی که این همکاری صورت نگیرد) آژانس نیز در موضعی نخواهد بود که بتواند در مورد نبود مواد و فعالیتهای هسته‌ای پنهان در ایران، اطمینان خاطر قطعی فراهم آورد.

-لموضوعات دیگر

۴۹- در آگوست ۲۰۱۱، اقدام به راستی آزمایی اقلام فیزیکی در آزمایشگاه چند منظوره جابر بن حیان کرد تا علاوه بر اهداف دیگری که داشت، مواد هسته‌ای این آزمایشگاه را در قالب فلز اورانیوم طبیعی و ضایعات فراورده‌ای مرتبط با آزمایشهای تبدیلی ایران در خلال سالهای ۱۹۹۵ و ۲۰۰۲ واریسی کند.

اندازه‌گیری آژانس از این ماده ۸/۱۹ کیلوگرم کمتر از ۷/۲۷۰ کیلوگرم اعلام شده اپراتور بود. در نامه‌ای مورخ ۲ نوامبر ۲۰۱۱، ایران اطلاعات بیشتری در مورد این موضوع در اختیار قرار داد. آژانس در حال حاضر تلاش می‌کند با ایران اختلاف یاد شده همکاری می‌کند.

۵۰- همان طور که قبلا گزارش داده شد ایران در نامه ای به تاریخ ۱۹ ژوان ۲۰۱۱ به آژانس اطلاع داد که قصد دارد "جهت انجام یک پروژه تحقیقاتی، بخشی از تجهیزات سوخت مصرف شده (اورانیوم غنی شده با غنای بالا، عنصر کنترل سوخت و عنصر سوخت استاندارد) خود را از استخر سوخت مصرف شده به قلب راکتور، منتقل کند." از تاریخ ۱۵ اکتبر ۲۰۱۱ هنوز قرار است این عمل انجام شود.

۵۱- در تاریخ ۲ و ۳ اکتبر ۲۰۱۱، آژانس از نیروگاه هسته‌ای بوشهر بازرسی به عمل آورد؛ در خلال این بازرسی آژانس متوجه شد که راکتور این نیروگاه فعالیت می‌کند. متعاقب آن ایران به آژانس گفت که راکتور این نیروگاه به خاطر تعمیرات معمول خاموش شده است.

K-خلاصه

۵۲- در حالی که آژانس همچنان عدم انحراف ایران از استفاده از مواد هسته‌ای اعلام شده در توافقنامه پادمان هسته‌ایش در تاسیسات هسته‌ای و LOF های این کشور را مورد واری قرار می‌دهد، اما تا جایی که ایران همکاری‌های لازم را با آژانس به عمل نیاورد و از جمله پروتکل الحاقی آن را اجرا نکند، آژانس نخواهد توانست اطمینان خاطر موثقی در مورد نبود مواد و فعالیت‌های هسته‌ای پنهان و اعلام نشده ایران، فراهم آورده و نتیجه بگیرد که تمام مواد هسته‌ای موجود در ایران در راستای اهداف صلح‌آمیز این کشور است.

۵۳- آژانس از بابت وجود جنبه‌های نظامی در برنامه‌های هسته‌ای ایران به شدت نگران است. آژانس بعد از ارزیابی دقیق و انتقادی اطلاعاتی که در دسترس داشته است، به این نتیجه رسیده است که این اطلاعات، در کل و روی هم رفته موثق هستند. اطلاعات مورد نظر حاکی از آن هستند که ایران

فعالیت‌هایی برای ساخت یک بمب انفجار هسته‌ای انجام داده است؛ این اطلاعات همچنین نشان می‌دهند که این فعالیت‌ها تا قبل از سال ۲۰۰۳ در قالب برنامه‌ای ساختار یافته انجام شده‌اند که پاره‌ای از آنها ممکن است هنوز هم تداوم داشته باشند.

۵۴- با در نظر گرفتن نگرانی‌های مطرح شده در قسمت فوق، از ایران درخواست می‌شود بدون فوت وقت و با هدف شفاف‌سازی وجود جنبه‌های نظامی احتمالی در برنامه هسته‌ایش - چنانکه در قسمت ضمیمه این گزارش آورده شده است - با آژانس همکاری کند.

۵۵- آژانس در حال حاضر با ایران به قصد حل مورد اختلاف مشاهده شده در هنگام راستی‌آزمایی اقلام فیزیکی از آزمایشگاه جابر ابن حیان، همکاری می‌کند.

۵۶- مدیر کل آژانس، مجدانه از ایران می‌خواهد تا مطابق با آنچه در قطعنامه‌های الزام آور شورای حکام و قطعنامه‌های اجباری شورای امنیت آمده است، این کشور گام‌های لازم برای تحقق کامل توافقنامه پادمان و سایر تعهدات خود، اعم از اجرای مفاد پروتکل الحاقی، اجرای کد اصلاح شده ۳,۱ " بخش عمومی ترتیبات فرعی توافقنامه پادمان ایران"، تعلیق فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی، تعلیق فعالیت‌های مرتبط با آبهای سنگین و - چنانکه در بالا نیز ذکر شد - رفع نگرانی‌های جدی آژانس در مورد وجود جنبه‌های نظامی احتمالی در برنامه‌های هسته‌ایش را برداشته و اطمینان خاطر بین المللی از ماهیت کاملاً صلح آمیز فعالیت‌های هسته‌ای خود را به ارمغان آورد.

۵۷- مدیر کل آژانس در موارد مقتضی باز هم در این خصوص گزارش خواهد داد.